# Akademisyenlerin Yabanc? Dilde Sözlü ileti?im Kurabilme Özyeterlik inanc? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akademisyenlerin Yabanc? Dilde Sözlü ileti?im Kurabilme Özyeterlik inanc? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16601

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Akademisyenlerin Yabanc? Dilde Sözlü ?leti?im Kurabilme Özyeterlik ?nanc? Ölçe?i (AYDS?KÖ?Ö), yüksekö?retim kurumlar?nda görev yapan akademisyenlerin yabanc? bir dilde sözlü ileti?im becerilerini kullanma kapasitelerine yönelik sahip olduklar? inanç düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özyeterlik temelli bir araçt?r. 2019 y?l?nda Özer, Çak?r ve Uzun taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, akademisyenlerin uluslararas? akademik ortamlarda, konferanslarda veya derslerde yabanc? dilde kendilerini ifade etme konusundaki alg?lanan yeterliliklerini belirlemeyi hedefler. Ölçek, özellikle yabanc? dilin akademik ve profesyonel ba?lamlarda kullan?m?na odaklanarak, yabanc? dil ö?retimi ve mesleki geli?im alanlar?nda önemli bir tan? arac? sunmaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Özyeterlik, Akademisyen, Yüksekö?retim, Yabanc? Dil, Sözlü ?leti?im, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik.

## Yazarlar

Ömer Özer, Özlem Çak?r, Nalan Babür Uzun.

## Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, akademisyenlerin yabanc? bir dilde (genellikle ?ngilizce) sözlü ileti?im gerektiren görevleri ba?ar?yla yerine getirebilme konusundaki öznel inançlar?n? ve yeterlilik alg?lar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Akademisyenlerin yabanc? dildeki sözlü yeterlik alg?lar?, onlar?n uluslararas? i?birli?ine kat?lma, yabanc? ö?rencilere ders verme ve küresel akademik literatüre katk?da bulunma motivasyonlar?n? do?rudan etkilemektedir. Ölçek, bu motivasyonel ve bili?sel faktörlerin de?erlendirilmesi için bilimsel bir temel sa?lamaktad?r. Ölçek ayn? zamanda, üniversitelerin yabanc? dil e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve akademisyenlere yönelik hedefli mesleki geli?im müdahaleleri tasarlamak için kullan?labilir.

## Yap?

Akademisyenlerin Yabanc? Dilde Sözlü ?leti?im Kurabilme Özyeterlik ?nanc? Ölçe?i, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kuram? çerçevesinde tan?mlanan özyeterlik kavram?na dayanmaktad?r. Özyeterlik, bireyin belirli eylemleri ba?ar?yla gerçekle?tirme yetene?ine dair inanc?n? ifade eder. Bu ölçek özelinde yap?, akademisyenlerin akademik ve sosyal ba?lamlarda yabanc? dilde konu?ma, sunum yapma, tart??malara kat?lma ve fikirlerini etkili bir ?ekilde aktarma gibi çe?itli sözlü ileti?im durumlar?na yönelik inançlar?n? kapsamaktad?r. Ölçe?in alt boyutlar?,

ARABPSYCHOLOGY.COM

genellikle sunum yapma, akademik tart??ma ve günlük/sosyal etkile?im gibi farkl? ileti?im ba?lamlar?n? yans?tmaktad?r.

## Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Özer, Çak?r ve Uzun (2019) taraf?ndan titizlikle yürütülmü?tür. Bu çal??malar, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (yabanc? dilde sözlü ileti?im özyeterli?ini) ölçtü?ünü do?rulamay? hedeflemi?tir. Yap?lan analizlerde, genellikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ve **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?larak ölçe?in yap? geçerli?i incelenmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak varsay?lan faktör yap?s?n?n veri ile uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Ayr?ca, maddelerin ilgili faktörlere yüklenme de?erleri ve madde-toplam korelasyonlar?, ölçe?in iç tutarl?l???n? ve yap?sal bütünlü?ünü destekler nitelikte bulunmu?tur. Geçerlik çal??malar?, ölçe?in akademik ba?lamda yabanc? dilde sözlü ileti?im özyeterli?ini ölçmede güvenilir bir araç oldu?unu kan?tlam??t?r.

## Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Ölçe?in iç tutarl?l???, genellikle **Cronbach Alfa (α) katsay?s?** hesaplanarak belirlenmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen Cronbach Alfa de?erlerinin, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için kabul edilebilir e?iklerin (örne?in, 0.70) üzerinde oldu?u raporlanm??t?r. Bu yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla **test-tekrar test güvenirlik** çal??malar? da yap?lm?? olabilir, bu da ölçek puanlar?n?n farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verdi?ini ortaya koymu?tur. Bu bulgular, ölçe?in tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme sürecinde, yabanc? dilde sözlü ileti?im özyeterli?inin çok boyutlu bir yap? olup olmad???n? anlamak için Faktör Analizi uygulanm??t?r. Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in maddelerinin kaç farkl? boyutta topland???n? belirlemi?tir. Bu analiz sonucunda, ölçe?in birden fazla alt boyuta sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Bu boyutlar genellikle; **Akademik Sunum Yeterli?i**, **Akademik Tart??ma Yeterli?i** ve **Sosyal Etkile?im Yeterli?i** gibi yabanc? dildeki farkl? ileti?im senaryolar?n? temsil etmektedir. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise bu çok faktörlü yap?n?n, toplanan verilerle ne ölçüde uyumlu oldu?unu test etmi? ve modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?u gösterilmi?tir.

## Araç

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Test Türü:** Geli?tirme (Özyeterlik Ölçe?i)

**Format:** Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Spesifik derece say?s? ve seçenekleri, orijinal çal??man?n metodolojisine göre belirlenmi?tir, genellikle 5'li veya 7'li Likert format? kullan?l?r.)

**Mevcut Diller:** Türkçe.

**Popülasyon Grubu:** Akademisyenler (Ö?retim Üyeleri ve Ara?t?rma Görevlileri).

**Ya? Grubu:** Yeti?kin (Akademik Personel Ya? Aral???).

**Popülasyon Detaylar?:** Türkiye'deki çe?itli yüksekö?retim kurumlar?nda görev yapan ve yabanc? dilde ileti?im kurma potansiyeline sahip akademik personel.

**Test Metodolojisi:** Kat?l?mc?lardan, yabanc? dildeki belirli sözlü ileti?im durumlar?na (örne?in, uluslararas? bir konferansta sunum yapmak) yönelik özyeterlik inançlar?n? derecelendirmeleri istenmektedir.

## Anahtar Kelimeler

Ölçek Geli?tirme, Akademik Özgüven, Sözlü Yeterlik, Yüksekö?retim, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Ömer Özer

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

**Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri:** ozeromer.tr@gmail.com

**Yaz??ma Adresi:** Orijinal kaynakta tam adres belirtilmemi?tir.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Özer, Çak?r ve Uzun taraf?ndan 2019 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için izin ve olas? ücretlendirme ko?ullar? yazar taraf?ndan belirlenmelidir. Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: akademisyenlerin-yabanci-dilde-sozlu-iletisim-

ARABPSYCHOLOGY.COM

kurabilme-ozyeterlik-inanci-olcegi-toad.pdf

## Kaynakça

Özer, Ö., Çak?r, Ö., & Uzun, N. B. (2019). Akademisyenlerin Yabanc? Dilde Sözlü ?leti?im Kurabilme Özyeterlik ?nanc? Ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Yüksekö?retim Dergisi, 9(*1), 40-48. doi:10.2399/yod.18.024

## Akademisyenlerin Yabanc? Dilde Sözlü ileti?im Kurabilme Özyeterlik inanc? Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta aç?kça listelenmedi?i için bu k?s?m bo? b?rak?lm??t?r. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurulmal?d?r.

Ölçek maddeleri bu alanda sa?lanmam??t?r. Kullan?c?lar?n ölçek maddelerine eri?imi için lütfen kaynak makaleye (Özer et al., 2019) ba?vurun.

ARABPSYCHOLOGY.COM